

368.

USTAWA

z dnia 18 lipca 1919 r.

o pomocy państwowej na odbudowę gospodarstw, zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny.

Art. 1. Nie przesądzając sprawy odszkodowania wojennego, jakie po ratyfikacji traktatów pokojowych określi osobna ustawa, Rzeczpospolita Polska w celu przyspieszenia odbudowy i uruchomienia zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny gospodarstw, przychodzi poszkodowanym z pomocą finansową na niżej wyluszczonej zasadach.

Art. 2. Prawo korzystania z pomocy państwowej na odbudowę i uruchomienie przysługuje znajdującym się na terenie Państwa gospodarstwom polskim bezwzględnie, a obcokrajowym o tyle, o ile to będzie przewidziane osobną z danem państwem umową. Za gospodarstwa polskie uważa się te, które w czasie poniesienia strat znajdowały się na terenie należącym obecnie do Państwa Polskiego i których właściciele lub większość współwłaścicieli posiadają prawo obywatelstwa polskiego.

Art. 3. Pomoc państwowa będzie udzielana poszkodowanym skutkiem bezpośrednich rzeczowych strat, przez wojnę wyrządzonych, tylko na faktyczną odbudowę i stopniowo w miarę postępu jej lub też na spłatę długu, zaciągniętego na odbudowę już dokonaną.

Rząd jest upoważniony do udzielania pomocy na odbudowę powołanym do wojska i ewakuowanym, których budynki spaliły się wskutek innych wypadków podczas ich nieobecności.

Art. 4. Pomoc państwowa niniejszą ustawą przewidziana dotyczy: a) domów mieszkalnych, budynków gospodarskich, szkół, kościołów i budynków użyteczności publicznej, b) wszelkich zakładów i gospodarstw rolnych, przemysłowych i handlowych z niezbędnymi dla ich uruchomienia urządzeniami, c) udzielenia surowców, materiałów i towarów niezbędnych dla uruchomienia zakładów przemysłowych i handlowych, a w rolnictwie inwentarza martwego i żywego oraz niezbędnej do prowadzenia gospodarstwa ilości zboża, d) mebli, sprzętów domowych, odzieży i bielizny. Przytem pomoc ta w pierwszym rzędzie będzie udzielana gospodarstwom drobnym, warsztatom pracy rzemieślniczej, tudzież na odbudowę szkół, kościołów i budynków użyteczności publicznej.

Art. 5. Z pomocy państwowej niniejszą ustawą przewidzianej przy jej udzielaniu będzie potrącanie wszystko to, co dane gospodarstwo już przedtem otrzymało w naturze lub gotówce ze źródeł Państwa Polskiego, względnie państwa zaborczego, jak również ze źródeł samorządowych lub społecznych. W równej mierze pomoc udzielona w myśl niniejszej ustawy będzie potrącona z odszkodowania wojennego, jakie wyphywać będzie mogło z osobnej ustawy, wydanej po zawarciu traktatów pokojowych (art. 1).

Art. 6. Poszkodowany, który po otrzymaniu pomocy państwowej zwrócił się do urzędów publicznych o zasiłek na odbudowę w naturze, winien za ten zasiłek zapłacić z sum, udzielonych mu tytułem pomocy państwowej.

Art. 7. Pomoc państwowa na odbudowę i uruchomienie gospodarstw po ustaleniu jej wysokości przez odnośne komisje (art. 12) udzielana będzie częściowo w formie bezzwrotnej zapomogi pieniężnej, częścią w formie pożyczki tym poszkodowanym, którzy bez pomocy państwa nie są w stanie odbudować się lub nabyć przedmiotów, przewidzianych w art. 4 pod punktem b, c i d.

Art. 8. Bezzwrotna zapomoga pieniężna (art. 7) wogóle nie może przekraczać sumy dwudziestu tysięcy marek, a w granicach tej sumy z tytułu strat w ruchomościach domowych (art. 4 d.) dwóch tysięcy marek. Ponadto poszkodowani mogą otrzymać resztę pomocy państwowej tylko tytułem pożyczki.

Art. 9. Wysokość bezzwrotnej zapomogi w granicach art. 8 na odbudowę opierać się będzie na oszacowaniu zniszczonego mienia lub jego części w chwili zniszczenia z zamianą dawnej waluty na marki według kursu, jaki będzie w drodze ustawy ustalony przy uwzględnieniu spadku wartości waluty i podniesienia cen materiałów. Współczynnik spadku wartości waluty określi Ministerstwo Skarbu. Jeżeli suma zapomogi tą drogą ustalona będzie niższa od potrzebnej na faktyczną odbudowę, to wyżka może być zaspokojona tylko zapomogą udzielonej poszkodowanemu pożyczki.

Art. 10. Pożyczka na odbudowę będzie bezprocentowa w ciągu pierwszych lat pięciu.

Art. 11. Zapomoga bezzwrotna lub pożyczka na odbudowę nie mogą być zajęte na zaspokojenie jakichkolwiek pretensji prywatnych lub publicznych, przypadających od poszkodowanego, nie wyłączając hipotecznych.

Art. 12. Wysokość bezzwrotnej zapomogi określi komisja, składająca się:

- a) z naczelnika politycznej władzy powiatowej lub jego zastępcy, jako przewodniczącego,
- b) z przedstawiciela ministerstwa, w którego zakres wchodzi odbudowa,
- c) z przedstawiciela Ministerstwa Skarbu,
- d) z dwóch przedstawicieli sejmiku powiatowego lub rady powiatowej,
- e) z przedstawiciela Głównego Urzędu Likwidacyjnego.

W miastach: Warszawie, Łodzi, Lwowie, Krakowie i Lublinie wchodzi w skład komisji zamiast osób, wymienionych w punkcie a. i d., prezydent miasta lub jego zastępca i dwóch przedstawicieli rady miejskiej.

Prowadzącym odbudowę zniszczonych gospodarstw może być przyznana zaliczka przed dokonaniem oszacowania szkód na podstawie zgłoszonej deklaracji strat w Komisji szacunkowej.

Art. 13. Celem realizacji pożyczek na odbudowę Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Głównym Urzędem Likwidacyjnym utworzy specjalny Zakład Kredytowy, którego zakres działalności określi statut, zatwierdzony w drodze ustawodawczej.

Statut ten zawierać będzie postanowienia szczegółowe co do wysokości, sposobu udzielania i warunków zabezpieczenia pożyczek na odbudowę.

Art. 14. Użycie zapomogi lub pożyczki na cel inny, niezgodny z jej przeznaczeniem, jak również niewykonanie odbudowy w określonym terminie bez dostatecznych powodów zwłoki pociąga za sobą obowiązek natychmiastowego zwrotu tak zapomogi, jak i pożyczki, oraz karane będzie

w drodze zwykłego orzecznictwa sądowego aresztem do 1-go roku oraz grzywną do dwustu tysięcy marek.

Art. 15. Podania i pisma, wnoszone w sprawie pomocy państwowej na odbudowę, wolne są od stempla i opłat skarbowych.

Art. 16. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia w Dzienniku Praw Państwa.

Art. 17. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministerstwu Skarbu, Robót Publicznych, Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Przemysłu i Handlu i Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Głównym Urzędem Likwidacyjnym.

Marszałek:
Trampczyński

Prezydent Ministrów:
w z. S. Wojciechowski

Minister Skarbu:
Karpiński

Minister Robót Publicznych:
Pruchnik

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Janicki

Minister Przemysłu i Handlu:
Hącia

Minister Spraw Wewnętrznych:
S. Wojciechowski

369.

U S T A W A

z dnia 19 lipca 1919 r.

o przebudowie węzła kolejowego warszawskiego.

Art. 1. Upoważnia się Rząd do poczynienia wszelkich potrzebnych czynności celem przebudowy węzła kolejowego warszawskiego.

Art. 2. Kosztorys przebudowy zatwierdzi Rada Ministrów na wniosek Ministra Kolei Żelaznych, a potrzebne kredyty wstawi Ministerstwo Kolei Żelaznych corocznie w preliminowanej wysokości do budżetu.

Art. 3. Nieruchomości, objęte ogólnym projektem przebudowy, podlegają przymusowemu wywłaszczeniu w trybie przez dekret z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. Pr. № 14, poz. 162) przewidzianym.

Art. 4. Minister Kolei Żelaznych mocen jest już teraz, a więc przed zatwierdzeniem kosztorysu, przystąpić do natychmiastowego rozpoczęcia